

Jacoba Kieboom-Burggraaf

**JACOBA
KIEBOOM-
BURGGRAAF**

Geboortjaar: 1926
Koninklijke Landmacht, 1945-1946
Eindrang: Soldaat der 1e klasse

“MIJN MOEDER STOND NIET TOE OM BIJ VHK TE BLIJVEN. IK VOND DAT VRESELIJK”

In het kielzog van de geallieerden kwamen in 1944 en 1945 de eerste vrouwelijke militairen van de Koninklijke Landmacht in actie met het pas opgerichte Vrouwen HulpKorps (VHK). Zij verleenden onder meer hulp aan de getroffen bevolking in de grote steden. Onder hen Jacoba Kieboom-Burggraaf.

Nee, eigenlijk vindt Jacoba haar eigen verhaal niet zo heel belangrijk, maar haar boodschap des te meer. “Oorlog verandert mensen. Al jouw ideeën, jouw normen en waarden glijden af. Dat is verschrikkelijk. Oorlog lost niks op. Het maakt mensen alleen maar minder mens”, zegt ze. Jacoba heeft dat aan den lijve ondervonden.

De Tweede Wereldoorlog heeft een belangrijk deel van haar tienerjaren in beslag genomen. Jacoba woonde met haar ouders in Hummelo. Haar vader zat in het verzet. Thuis werden wapens uit Engeland afgeleverd en Jacoba droeg haar steentje bij. Ze werkte voor het Rode Kruis, en dat was een prima dekmantel om als koerierster berichten over te brengen.

Ook hielpen zij en haar ouders neergeschoten piloten. “Na een luchtgevecht gingen we altijd kijken of we de parachutisten konden helpen en verzorgen. Op een keer hing er aan de rand van het bos een lichaam in de boom. Dood. We zagen dat het een Duitser was en reageerden toen met ‘goddank, het is een mof’. Maar zo iemand is ook gewoon een mens waar een moeder op wacht. Dat je op die manier gaat denken, dat is het meest vreselijke van oorlog.”

KINDERLIJK IDEALISME

Van Engelse agenten hoorde ze in juli 1944 van de oprichting van het Vrouwen Hulpkorps. Jacoba: “Dat leek mij wel wat! Waarom?

_____ Je was 19, je kon iets gaan doen voor
 “Marcheren ging niet echt het zo getroffen westen van Neder-
 goed. Het bracht de sergeant land. Iets wezenlijks, iets sociaals.
 bijna tot huilen.” Noem het kinderlijk idealisme. Dat
 _____ kwam denk ik ook door mijn sociale
 opvoeding.” Nadat Hummelo in april 1945 bevrijd was door de
 Canadezen, meldde Jacoba zich in Breda waar toen het hoofdkwar-
 tier van het VHK gevestigd was. In het Engelse Wolverhampton
 kreeg ze een korte opleiding, maar dat was niet direct aan haar
 besteed. “Marcheren ging niet echt goed. Het bracht de sergeant
 bijna tot huilen. Uiteindelijk hoefde ik niet meer mee te marcheren.
 Bovendien ben ik een dwarshoofd. Die moet je geen bevelen geven.
 Eigenlijk was ik totaal niet militair, maar ik was wel voor de vrij-
 heid.”

SCHURFTKLINIEKEN

Jacoba werd geplaatst in Rotterdam, waar ze eten uitdeelde aan de verhongerde bevolking en werkte in de zogenaamde schurftklinieken. “Schurft was een groot probleem in die dagen. Dat gingen we dan behandelen. Dat leerden we al doende. We werden overal ingegooit. ’s Ochtends gingen we de buurt in om huizen te inspecteren. En we werden snel wijs! De verpauperde gezinnen brachten we onder in hotel New York. Het was een vreselijke toestand. Ik vergeet die beelden nooit meer. Daarom zit mijn ijskast ook nu nog altijd

vol en gooi ik nooit eten weg. Ook heb ik in mijn leven altijd veel vrijwilligerswerk gedaan. ‘Doe wat, ga erop af’, dat is nog steeds mijn houding.”

Als vrouw was het in die tijd niet altijd gemakkelijk om in uniform rond te lopen. Zo werd mevrouw Kieboom soms op straat voor
 _____ hoer uitgescholden. “Dan riepen ze
 “Ik ben weleens naar iemand ‘bedslet’. Dat liet ik alleen niet over
 toegelopen om een tik uit m’n kant gaan. Ik ben weleens naar
 te delen. Ik was toen zo ver- iemand toegelopen om een tik uit te
 schrikkelijk boos” delen. Ik was toen zo verschrikkelijk
 _____ boos.”

NEUS NAAR VOREN

Na Rotterdam werd Jacoba eerst nog bij de genie in Dordrecht geplaatst en ging vervolgens aan de slag als Hoofd Administratie in Amersfoort. Halverwege 1946 verliet ze de dienst. Jacoba: “Mijn moeder stond niet toe om bij VHK te blijven. Je moest toen 21 zijn om daar zelf over te kunnen beslissen, dus ik had geen keuze. Ik vond dat vreselijk. Eenmaal thuis miste ik de omgeving van het VHK, de collega’s waar ik vrienden voor het leven mee ben geworden. We waren één grote familie. Ik ging alleen nooit naar reünies. Mijn neus stond naar voren, nooit naar achteren. Maar als je eenmaal 50 bent, dan zie je hoe belangrijk je verleden is. Sinds die tijd ben ik altijd gegaan, tot in 2014 de vrouwenvereniging van de Landmacht werd opgeheven.”